

VU Research Portal

Kort, maar niet krachtig

Janssen, J.H.L.J.

published in

Proces

2012

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Janssen, J. H. L. J. (2012). Kort, maar niet krachtig. *Proces*, 269-271.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

waard is. En daarvoor behoeft niet veel ge- of verbouwd te worden. Een tuchtschool die vrij komt, liefst niet onder de rook van een groote stad, met een stuk land er bij, was met weinig kosten te hervormen in eene inrichting, geschikt tot het nemen van een ernstige proef.

Veel vraagstukken zullen zich daarbij voordoen, als:

- 1e. de soort gevangenen en of daarbij leeftijd, strafduur, feit of recidive den doorslag moeten geven;
- 2e. selectie vóór de opzending en daarna in het gesticht;
- 3e. schoolonderwijs, vakonderricht en godsdienstige verzorging;
- 4e. belooning- en strafstelsel;
- 5e. het besteden van den vrijen tijd;
- 6e. toekomstzorg;
- 7e. personeel.

Dit lijstje is zeker nog uit te breiden, maar het wordt in hoofdzaak gegeven om aan te toonen, dat nog veel geregeld moet worden en wat meer zegt, zóó dat het ook praktisch uitvoerbaar is.

Er moet toch een strafstelsel te vinden zijn, beter dan het tegenwoordige en dat, met handhaving van het bittere van de straf als vrijheidsontneming, tot goede uitkomsten leidt.

Eene behandeling van veroordeelden welke zoo zeer verschilt van het normale bestaan in de vrije maatschappij moet, bij terugkeer in die maatschappij, abnormale gevolgen hebben.

Daarom komt mij dat strafstelsel het beste voor, dat, met strenge handhaving van orde en tucht, zoo dicht mogelijk het normale werk- en zorgleven in de maatschappij nadert en om dat te bereiken moet men, wars van alle sentimenteele lievigheid, voor velen onder de gevangenen naar eene andere behandeling en omgeving omzien als de tegenwoordige.

FRANCK.

Directeur van Veenhuizen I.

Veenhuizen. 16 Februari '22.

Tegen de korte vrijheidstraf.

Het artikel in ons Februarinummeer over de Ontwikkeling der Strafrechtspraak heeft totnutoe geenerlei verzet uitgelokt van de zijde dergenen die bij den inhoud daarvan het naast betrokken zijn.¹⁾ Wij zouden echter de kaart des lands al zeer siecht moeten kennen, als wij zouden meenen, dat deze stilte des grafs onverdeelde instemming van de geheele Rechterlijke

1) Intusschen ontvingen wij onderstaand gewaardeerd verzet, terwijl ons van de zijde van enkele Rechtbanken mededeelingen zijn toegezgd.

Macht beteekende met een der op den voorgrond tredende gezichtspunten in dat artikel: het terrein verliezen van de korte vrijheidstraf vooral tegenover de boete. Nu niemand zich verzet schijnt het wel zeer noodzakelijk dat onzerzijds nog eens nadrukkelijk er op gewezen wordt hoe belangrijk en hoe gelukkig dit verschijnsel is.

Niemand moge denken, dat de strijd tegen de korte vrijheidstraf een particuliere liefhebberij is van de Rechtbank welker werkzaamheid gedurende de laatste jaren in ons artikel statistisch is geschilderd. Niemand moge vergeten, dat die aangevalen korte vrijheidstraf theoretisch al lang dood is. Wie de penitentiare litteratuur van de laatste tientallen jaren doorziet, bemerkt terstond, dat de vrijheidsberooving van korten duur bijna uitsluitend verwoede vijanden heeft en dat men reeds tientallen jaren bezig is te trachten die uit de practijk der strafrechtspraak te verbannen — wat nog niet overal volkomen is gelukt. En niet alleen een vrij wel eenstemmig oordeel der deskundigen veroordeelt de korte insluiting in een strafinrichting, ook de Nederlandsche practijk zelve toont, zij het nog zwak en op verre na niet zoo consequent als de bovengenoemde Rechtbank, tóch een duidelijken weerslag op dat oordeel der theorie. In 1896 waren van elke 100 hoofdstraffen in Nederland 69.6 % vrijheidstraffen, en 30.4 % geldboeten, terwijl over 1913 de vrijheidstraffen waren verminderd tot 52.8 %, de geldboeten vermeerderd tot 47.1 %. En de korte gevangenisstraffen, waaronder onze Crimineele statistiek de straffen van 1 maand en minder begrijpt, verminderden in de gemelde jaren van 30.9 % van het totaal aantal gevangenisstraffen en boeten tot 18.6 %. Dat is dus de richting van de Nederlandsche practijk, die uit den aard der zaak de overtuiging van onze Rechterlijke Macht weerspiegelt. Het is waarschijnlijk, dat deze richting ook voortaan zal worden gevolgd, maar het is zeer gewenscht dat die ontwikkeling zich bespoedige.

Op welke gronden is het dat een zeer sterke vermindering van het aantal korte vrijheidstraffen zoo noodig wordt geacht? In de litteratuur werden telkens de volgende hoofdargumenten naar voren gebracht: een korte gevangenisstraf vernietigt het economisch bestaan van den aldus gestrafte en anderzijds verliest de straf zelve voor dengene, die eenmaal met haar gedurende korten tijd heeft kennis gemaakt, een groot deel van haar afschrikkende kracht. Ik geloof niet, dat wij thans nog diezelfde argumenten in hun absoluutheid zouden willen gebruiken. Men was destijds misschien wat sentimenteel en men had misschien wat minder nauwkeurig dan tegenwoordig de werkelijkheid geobserveerd. Wij weten thans wel, dat zeer vele kort gestraften, de gevangenis verlatend, in hun kostwinning weinig of niet ge-

schaad zijn. Er blijft echter een aantal over bij wie dat wèl het geval is en voor wie die straf noodlottig werd. Wij zullen daarvan nu en dan voorbeelden vermelden, die ieder Rechter voorzichtig zullen maken voor hij iemand voor een betrekkelijk gering misdrijf tot enkele weken veroordeelt.

Maar er zijn nog andere argumenten, waarvan m.i. het voornaamste dit is: dat de korte gevangenisstraf doorgaans niet onvermijdelijk en derhalve ongerechtvaardigd is. Ik ben het eens, dat voorshands op een aantal kleine misdrijven eenvoudig met straf zonder meer moet worden gereageerd. Dat leed kan worden toegebracht door 14 dagen insluiting in de gevangenis — maar door oplegging van een geldboete, waarvan de Rechter het bedrag moge bepalen, kan een leed van ongeveer gelijke zwaarte worden toegebracht. Thans is nog deze gedachtengang vrij algemeen: voor een zèèr licht feit een geldboete, maar wanneer het feit *iets* minder onbeteekenend wordt dan moet de man er maar eens in. Dat schijnt mij een fundamenteel onjuiste redeneering: want wordt een zwaardere leed noodzakelijk geacht dan kan een zwaardere boete worden opgelegd. Het is niet zòò, dat gevangenisstraf eenvoudig een zwaardere straf is dan geldboete maar zij is een *andere* straf. Bij de strafoplegging voor lichte misdrijven zal niet vooral de betrekkelijke zwaarte van het lichte misdrijf den doorslag moeten geven bij de keuze tusschen gevangenis of boete, maar meer de aard van den wetsovertreder en zijn omstandigheden en vroeger leven. — o.m. in dien zin, dat ieder, die, ondanks het eene feit dat hij gepleegd heeft, overigens een fatsoenlijk burger is, indien eenigszins mogelijk op andere wijze gestraft worde dan aan den lijve, door opsluiting. Deze stelregel vloeit uit algemeene overwegingen voort: omdat het respect voor de persoonlijkheid, voor de persoonlijke vrijheid, meebrengt dat niemand onnoodig in vernederende omstandigheden in een klein hokje mag worden vastgezet. Maar uit penitentiaire overwegingen komen wij tot diezelfde conclusie, omdat elke vrijheidstraf, het maatschappelijk leven van den ingeslotene verstorend, voor diens toekomst, zij het lang niet altijd de vernietigende werking die men vroeger vreesde, toch herhaaldelijk zeer nadeelige gevolgen heeft nadat zij zelve is geëindigd. Daarom is korte vrijheidstraf maatschappelijk ontoelaatbaar als zij niet maatschappelijk noodzakelijk is.

Er is ten slotte nog een ander gezichtspunt waaronder wij de kwestie korte vrijheidstraf-boete kunnen beschouwen: in haar verband met het strafstelsel in zijn geheel. In ons vorig artikel wezen wij reeds op het aanzienlijk belang van den Staat dat hiermee gemoeid is. In het gunstige jaar 1913 werden in ons land niet minder dan 2685 gevangenisstraffen van minder

dan een maand opgelegd, in het ongunstige jaar 1916 zelfs 6914. Het gaat hier dus niet om kleine belangen en volgens onze overtuiging is het gros van deze straffen vervangbaar door geldboeten.

Voor de toekomstige ontwikkeling van ons strafstelsel is de kwestie van groot belang. Door velen wordt in onzen tijd volgehouden (en wij gelooven met recht) dat de tegenwoordige straffen aan de maatschappij onvoldoende bescherming geven tegen beroepsmisdadigers en tegen degenen, die telkens opnieuw tot misdrijf vervallen. Tegen hen zal vrijheidsberoving van langen duur, dikwijls van veel langer duur dan tegenwoordig wordt opgelegd, noodzakelijk zijn. Maar laten wij daartegenover afstand doen van verreweg de meeste der overtalrijke kleine vrijheidstrafjes die wij plegen op te leggen. Wat heeft de maatschappij er voor baat van, als de boerenjongen, die zijn makker een flinke buil slaat, voor 14 dagen in de cel gaat? En waarom kan iemand, die in een op zich zelf staande roes „rukt en trekt” en zich verzet tegen de politie die hem naar het Bureau geleidt, zijn op zich zelf staande zonde niet met een stevige geldsom boeten? Voor alles is differentiatie noodig bij onze strafoplegging — niet in de allereerste plaats zachtmoeidigheid maar voor alles differentiatie, zeer verschillende straffen en maatregelen voor de zeer verschillende beklagden die voor den Rechter komen.

Ook voor ons gevangeniswezen en zijn ontwikkeling is het noodig dat de bevolking onzer gevangenissen naarstig geschildt worde: dat daaruit verdwijnen de meesten dier in den grond fatsoenlijke en ordelijke bewoners-voor-korten-tijd (ik meen niet dat *alle* korte straffen vermijdbaar zijn). Wat er na deze schifting in de gevangenissen overblijft, dat zijn de menschen voor wie inderdaad verblijf in een gesticht voor langen duur noodig is. Als wij aldus alleen de lang-gestraften in onze gevangenissen overhouden, dan kunnen wij de vraagstukken onder de oogen zien, die, bij de tegenwoordig al te gemengde samenstelling dier bevolking, bijna onoverkomelijke practische moeilijkheden zouden opleveren. De vragen: wat in de dan dikwijls jarenlange opsluiting het aandeel zal zijn van straf, wat het aandeel en de wijze van opvoeding en in hoeverre en voor wie afzondering uit de maatschappij het doel der opsluiting zal moeten zijn. Maar voor wij ons tot de practische oplossing dezer vragen zetten moeten de kortgestraften uit de gevangenissen verdwenen zijn.

Voor de zeer korte Vrijheidstraf.

Uwe weinig sympathie voor korte vrijheidstraffen kennen-

de, verwek ik misschien uwe ontstemming, door U te verzoeken deze enkele — althans minder dan duizend — woorden in Uw blad te willen opnemen en geef ik gaarne toestemming tot besnoeiing van Hoofd-Redactie-wege.

Ik neem aan, dat het vast staat, dat oorspronkelijk de gevangenis- en bedoeld als gestichten voor *misdadigers*.

Ik geef toe, dat de meesten der vroeger in de gevangenis opgenomen geen *misdadigers* waren, en zeer zeker behoorden m.i. niet daartoe zij, die uitsluitend wegens zekere tuchteloosheid of uit branie, op het platte land misdrijven plegen als omschreven in de arts. 180, 184, 304 2° en art. 350 — (alle in minder ernstigen vorm).

Nu staat het wel vast, dat de lieden, die zich aan dergelijke feiten plegen schuldig te maken, in den regel goed bij kas zijn. Het zijn de vaste kroeg- en kermisbezoekers, bij wie het niet aan geld ontbreekt, althans niet in die mate, dat zij niet gemakkelijk in den loop van een paar maanden zelfs zeer hooge boeten kunnen bijeenbrengen.

Sta mij toe, een lans te breken voor het systeem deze op- en vaak aangeschoten jongelieden, niet met korte, doch met zeer korte gevangenisstraffen te straffen — straffen varierende tusschen b.v. één dag en één week. —

Het wil my voorkomen, dat het nadeel, dat aan gevangenisstraffen van korten duur wordt geacht te kleven, bij dergelijke zeer korte straffen niet is aan te wijzen, terwijl de vrees voor de gevangenisstraffen wellicht velen op den weg der huis-, tuin- of keukentucht zal doen blijven.

E. H. HIJMANS.

Alkmaar, Maart 1922.

Ik zou Mr. Hijmans, die ambtelijk den gang der misdadigheid in het Arrondissement Alkmaar beter kent dan wie ook, behalve de argumenten en overwegingen van mijn artikel tegen de korte vrijheidstraf in dit nummer, het volgende willen antwoorden. Hij heeft nu een zevental jaren waargenomen hoe de pijlen der geldboete op zijn op- en aangeschoten jongelieden worden afgeschoten in plaats van zijn zeer korte gevangenisstraffen. Hij maakt geen op- en aanmerkingen (en kan dat ook niet doen) over de toenemende misdadigheid of tuchteloosheid in zijn Arrondissement. Zijn aanval heeft dus geen grondslag. En ik, van mijn kant aanvallend, zeg: mij zou het een mirakel schijnen als de kroeg- en kermislopende boerenarbeiders door 1—7 dagen gevangenis als verloren zonen plotseling tot levenslange ordelijkheid bekeerd worden. Ik vrees dat Mr. Hijmans zulk mirakel ook nooit beleefd heeft. Ware het mogelijk — ik schonk hem zijn korte gevangenisstraffen zoo talrijk als hij

die vragen mocht. Maar het is niet mogelijk en het is buiten de werkelijkheid. Is hij van meening dat de boeten te gemakkelijk betaald worden — daarover valt te onderhandelen, al schijnt mij een *gemiddeld* bedrag van f 25 per opgelegde boete al vrij hoog. Ik moge hem van mijn kant één vraag stellen: als een student in dronkenschap „rukt en trekt” aan een politie-agent, lijkt het dan billijk dat die misdadiger een paar dagen de gevangenis ingaat — en als hij daartoe veroordeeld mocht worden zou dan die student in het vervolg geheelonthouder worden? Ik ken Mr. Hijmans in zijn juist gevoel voor de werkelijkheid te goed om niet te weten dat hij beide vragen ontkenkend zal beantwoorden. Welnu dan! Van tweeën één. Of de tuchteloosheid in het leven van een persoon en de daaruit voortkomende misdrijven zijn van beteekenis door hun aard of aantal — en dan zijn ernstige maatregelen op hun plaats (voorwaardelijke veroordeeling met toezicht of gestichtsmaatregelen of straffen van langen duur) of het geval is niet ernstig en dan is eenvoudig een nadrukkelijke en gevoelige vermaning op haar plaats, die beter in den vorm van een stevige geldboete kan gegeven worden als in den vorm van zeer korte gevangenisstraf. (Ik voeg hier alleen veiligheids-halve nog bij, dat ik het voorbeeld van den student allerminst vermeld uit klasse-justitie-overwegingen maar uitsluitend omdat een voorbeeld uit eigen omgeving zooveel duidelijker spreekt).

M.

Twee Beslissingen.

Een jonge kerel, die, in den moeilijken winter van 1918/'19 op hol geslagen, verschillende vermogensmisdrijven met slechte kameraden onmiddellijk na elkaar had gepleegd, omdat men hem na het eerste feit wegens den achterstand in de berechting van strafzaken had moeten laten loopen, werd uit de hem opgelegde straffen voorwaardelijk in vrijheid gesteld en onder toezicht geplaatst van een reclasseeringsinstelling. Het geval verliep goed: gedurende den geheelen proeftijd paste de jongen goed op, sukkelde eerst wat met werk en kreeg toen van de instelling een voorschot van f 50.— voor het beginnen van een straat-handel in brandstoffen, doch vond later weer een betrekking. Bij het einde van den proeftijd was het voorschot prompt terugbetaald.

Enkele maanden na het einde van den proeftijd werd de jongen plotseling ontboden op het Parket van den Officier van Justitie: er was een oud vonnis tegen hem gevonden, bij verstek gewezen, acht maanden gevangenisstraf, opgelegd terzake van een feit, gepleegd in de periode, waarin ook zijn vroegere

Kort, maar niet krachtig^{*}

Janine Janssen

Penologen zijn in de loop van de ontwikkeling van hun vakgebied allesbehalve kort van stof geweest daar waar het de korte vrijheidsstraf betreft. Ook in de eerste jaargang van het *Maandblad voor Berechting en Reclassering van Volwassenen en Kinderen* (MBR) werd criticasters volop de ruimte geboden, zoals onder meer duidelijk wordt uit de voor dit jubileumnummer uit de eerste jaargang geselecteerde uitvoerige bijdrage, die naar alle waarschijnlijkheid van de hand van Muller is.¹ De kritiek op de korte vrijheidsstraf kreeg overigens al ver voor 1922 een stevige impuls. In 1883 stak Frans Von Liszt bij zijn aantreden als hoogleraar in Marburg niet onder stoelen of banken dat hij de korte vrijheidsstraf maar een onding vond en hij pleitte ervoor deze straffen tot zes weken te schrappen.² Hoewel er meer verzet was, zette vooral Von Liszt deze straf op de crimineel-politieke agenda, waarbij hij zichzelf zag als aanvoerder in de strijd tegen de korte vrijheidsstraf. Pedagogisch gezien, was deze sanctie te kort om gedetineerden moreel te verbeteren, maar de straf was wel weer lang genoeg om in detentie delinquenten aan 'criminele besmetting' bloot te stellen. De redenering was dat als de kortgestrafte achter tralies al iets opstak, dan kon dat nooit veel zaaks wezen. Ook zou het korte verblijf in detentie niet bijdragen aan gevoelens van zelfrespect en dat werd dan weer funest geacht met het oog op speciale preventie en dus het beperken van recidive. Als argument tegen de korte vrijheidsstraf is verder naar voren gebracht dat deze net lang genoeg is om de sociale betrekkingen van de veroordeelde onder druk te zetten of te beschadigen. Een ander minpunt is dat ook letterlijk iemand kort houden voor de overheid een begrotelijke kwestie is.³ Kort, maar niet krachtig dus. In 1922 passeerden deze mankementen van de korte straf de revue in het MBR en zal hoofdredacteur Nico Muller in de daaropvolgende jaren in de kolommen van dat periodiek onvermoeibaar blijven ageren tegen deze sanctie en pleiten voor alternatieven zoals de voorwaardelijke straf en de boete.⁴ Hoewel het niet moeilijk is om de bezwaren tegen korte straffen te (h)erkennen, worden dergelijke straffen tot op heden frequent toegepast. Zo werden volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek in 2009 in totaal bijna 22.000 vrijheids-

* Dr. Janine Janssen is hoofd onderzoek van het Landelijk Expertise Centrum Eer Gerelateerd Geweld voor de Nederlandse politie en universitair docent bij de vakgroep Strafrecht en Criminologie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Zij is sinds 2009 redactielid van PROCES.

1 'Tegen de korte vrijheidsstraf', *MBR* 1922, p. 93-96.

2 F. Von Liszt, 'Der Zweckgedanke im Strafrecht', *Zeitschrift für die gesamte Strafrechtswissenschaft* 1883, 3, p. 1-47. Ook in *MBR* wordt zo nu en dan naar de oosterburen gekeken. Zie bijv. de volgende bijdrage van een onbekende auteur: 'Een nieuwe Deutsche wet tegen de korte vrijheidsstraf', *MBR* 1922, p. 127.

3 J. Janssen, *Laat maar zitten. Een exploratief onderzoek naar de werking van de korte vrijheidsstraf*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2000.

4 S. van Ruller, 'Idealisme, crisis en gelatenheid. Het Maandblad voor Berechting en Reclassering van Volwassenen en Kinderen 1922-1939', *PROCES* 1997, p. 103-106.

straffen opgelegd, waarvan ongeveer driekwart met een strafduur van onder de zes maanden (waarbij we ons overigens wel moeten realiseren dat een aantal opgelegde korte straffen gelijk is aan het reeds uitgezeten voorarrest). Circa 40% van alle vrijheidsstraffen bleef zelfs onder de zes weken. De geschiedenis leert overigens dat de grens tussen lange en korte straffen in het verleden aan wijzigingen onderhevig is geweest: er is al eens een streep getrokken bij drie en ook bij negen maanden. Maar doorgaans wordt het onderscheid tussen een korte en een lange vrijheidsstraf gelegd bij een halfjaar.⁵ Hoe het ook zij, in 1922 wierp zich toch ook een voorstander op van zeer korte vrijheidsstraffen. Mr. Hijmans uit het arrondissement Alkmaar hield een warm pleidooi voor straffen van één dag tot één week: 'Het wil my voorkomen dat het nadeel, dat aan gevangenisstraffen van korte duur wordt geacht te kleven, bij dergelijke zeer korte straffen niet is aan te wijzen, terwijl de vrees voor de gevangenistucht wellicht velen op den weg der huis-, tuin- of keukentucht zal doen blijven.' Hierbij dacht hij vooral aan 'op- en vaak aangeschoten jongelieden' op het platteland. Muller *himself* diende hem onmiddellijk van repliek: 'Mij zou het een mirakel schijnen als de kroeg- en kermislopende boerenarbeiders door 1-7 dagen gevangenis als verloren zonen plotseling tot levenslange ordelijkheid bekeerd worden.'⁶ Hijmans klom nogmaals in de pen en gaf aan dat de zeer korte straf in zijn optiek een goed middel was om een 'psychisch pak slaag' uit te delen. Hij zag hier meer in dan in de boete, omdat 'deze niet noodzakelijk op den delinquent zelf behoeven te drukken. Vaak lijdt daardoor in zijn plaats geheel onschuldig zijn gezin.'⁷ Op dit punt kreeg Hijmans bijval van Cnopius, advocaat-generaal bij het gerechtshof in Arnhem: 'De korte vrijheidsstraf wordt dan toch in ieder geval ondergaan door den persoon die het feit gepleegd heeft. En dan wil ik voor deze bespreking alleen denken aan een gevangenisstraf van 2 dagen (water en brood) of van 8 à 10 dagen en hoogstens van een maand, n.l. zoo kort, dat de persoon die deze kuur ondergaat, ze nog enkel beroerd en onaangenaam vindt en niet aan den toestand went, dat de werkgever hun in ernst om die korte absentie niet kan ontslaan...'⁸ Rijkssen heeft de praktijk van het voortdurende gebruik van korte straffen mooi samengevat: '[de] quantiteit van de toepassing van de korte gevangenisstraf wordt niet gedragen door grote qualiteiten'.⁹ Uit de eerdergenoemde cijfers blijkt dat in die situatie tot op heden weinig verandering is gekomen. Uit exploratief onderzoek uit 2000 is gebleken dat ook een korte straf niet bevorderlijk is voor de positie op de arbeidsmarkt, de woonsituatie, sociale relaties en recidive.¹⁰ Waar in 1922 vooral nog een vergelijking tussen de korte straf en de boete werd gemaakt, wordt de korte straf tegenwoordig ook de maat genomen aan de hand

5 Janssen 2000.

6 N. Muller, 'Zonder titel, reactie op Voor de zeer korte vrijheidsstraf van E.H. Hijmans', *MBR* 1922, p. 97-98.

7 E.H. Hijmans, 'Nog eens de zeer korte gevangenisstraf', *MBR* 1922, p. 134-135.

8 A.A. Cnopius, 'Korte vrijheidsstraffen', *MBR* 1922, p. 159-161.

9 R. Rijkssen, *De vrijheidsstraf. Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van buitengewoon hoogleraar in het penitentiair recht en de criminele politiek aan de Rijksuniversiteit Utrecht*, Assen: Van Gorcum & Comp. N.V. 1961.

10 Janssen, 2000.

van de successen van taakstraffen, waaronder werk- en leerstraffen. Zo bleek in 2009 een vergelijking tussen recidive na werkstraffen en recidive na vrijheidsstraffen dat na werkstraffen daders gemiddeld 50% minder veroordelingen hadden in een periode van acht jaar dan na een verblijf in detentie. Dit resultaat werd zowel voor mannen als voor vrouwen en op verschillende leeftijden gevonden.¹¹ Ook is tamelijk recent aandacht besteed aan de kosten: een verblijf van zes maanden in detentie kost de overheid circa € 34.200, terwijl een werkstraf van 240 uur voor ongeveer € 4200 kan worden uitgevoerd.¹² Mede door de empirische herbevestiging van oude kritiekpunten wordt ook vandaag de dag nog steeds gewerkt aan terugdringing van de korte vrijheidsstraf.¹³ Bij de honderdjarige herdenking van de oprichting van dit tijdschrift kunnen we ongetwijfeld onverkort op die lastige korte vrijheidsstraf terugkomen.

- 11 H. Wermink, A. Blokland, P. Nieuwbeerta & N. Tollenaar, 'Recidive na werkstraffen en gevangenisstraffen. Een gematchte vergelijking, *Tijdschrift voor criminologie* 2009, p. 211-227.
- 12 D.E.G. Moolenaar, 'Uitgaven aan criminaliteit', in: A.T.J. Eggen & W. van der Heide (red.), *Criminaliteit & Rechtshandhaving 2004*, Den Haag: WODC 2005, p. 211-243.
- 13 Zie bijv. het beleidsprogramma van de overheid 'Justitiële Voorwaarden', dat o.a. tot doel heeft een aantal korte vrijheidsstraffen te vervangen door voorwaardelijke trajecten. Achterliggende gedachte is dat een voorwaardelijke sanctie met bijzondere voorwaarden meer aanknopingspunten biedt voor gedragsverandering.